

РЕШЕНИЕ

№ 181

гр. Ямбол, 17.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря Ц.Х.Г.

като разгледа докладваното от Галина Ив. Вълчанова Люцканова Въззивно гражданско дело № 20232300500066 по описа за 2023 година

Производството пред ЯОС е образувано по въззивна жалба на Ц. А. А. и В. А. А. чрез пълномощника им адв.К., АК-Ямбол против решение № 627/29.11.2022 г., постановено по гр.д.№ 3644/2021 г. по описа на ЯРС, с което съдът е отхвърлил предявените от въззивниците искове по чл.42 б."б" ЗН за обявяване за нищожно на саморъчното завещание на В.Д.Ш. б.ж. на гр.****, с което същата е завещала на М. Н. С. земеделски земи и дворно място в с.***** и иска по чл.19 ал.1 ЗН за обявяване за недействителен на завета на земеделските земи, подробно описани в исковата молба.

Счита се, че първоинстанционният съд е постановил порочно решението в нарушение на материалния и процесуалния закон, същото е и необосновано, тъй като за да отхвърли иска за обявяване за нищожно на саморъчно завещание, съдът се е позовал на изготвените по делото две съдебно-графологични експертизи, които имат пороци, поставящи под съмнение крайните им заключения. В двете експертизи има разминаване относно общите признаци, с които характеризира почерка и подписа в завещанието на В.Ш., както и заключението на вещото лице от ОД на МВР-**** се различава от заключението на вещото лица от *****. Всички възражения по въззивната жалба въззивниците са подкрепили с подробни и конкретни доводи. Предвид оплакванията относно начина на изготвяне на експертизите и ползания сравнителен материал, въззивниците считат решението на ЯРС е необосновано.

Второто оплакване по въззивната жалба е за това, че неправилно не е прието за недействително саморъчното завещание при положение, че завещателката към момента на нейната смърт не е била собственик на земеделските земи, които е завещала. Ш. е починала

на ***** г., а решението, с което е призната за собственик на 10/80 ид.ч. от имотите е влязло в сила на 24.02.2020 г.

Въззивният съд е оставил без уважение искането на въззивниците извършването на нова повторна експертиза.

В законоустановения срок ответницата по делото М. Н. С., сега въззиваема страна, е депозирала чрез пълномощника си адв.С. отговор на въззивната жалба и счита същата за неоснователна, а постановеното от районния съд решение като правилно, законосъобразно и обосновано се желае да бъде оставено в сила.

В съдебно заседание въззивниците, редовно призовани не се явяват и не изпращат представител.

Въззиваемата страна, редовно призована се явява лично и с пълномощника си, поддържа се становището по отговора на въззивната жалба.

След преценка на събраните по делото доказателства, въззивният съд приема за установено следното:

Въззивната жалба е допустима, подадена в предвидения в чл.259 ал.1 от ГПК преклузивен срок и отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК. Въззивниците са легитимирани и имат правен интерес от обжалването. Преценена по същество съдът намира въззивната жалба за неоснователна.

В съответствие с правомощията си при проверка на валидността и допустимостта на атакуваното решение, въззивният съд прецени, че последното е валидно и допустимо. При преценка по същество – атакуваното решение прецени за правилно.

Съгласно процесуалната възможност установена с разпоредбата на чл.272 ГПК във вр. с чл.235 от ГПК, въззивният съд изцяло препраща към мотивите на първоинстанционния съд, като по този начин ги прави свои мотиви, без да е нужно да ги преповтаря. В отговор на доводите на въззивника, наведени във въззивната жалба, въззивният съд намира за необходимо да изложи следното:

Пред ЯРС Ц. А. А. от с.***** и В. А. А. от с.***** са предявили срещу М. Н. С. от с.**** иск да се обяви на основание чл. 42, б. „б" от ЗН вр. чл.25 от ЗН нищожността на саморъчно завещание, както и евентуален иск да се приеме за установено, че саморъчното завещание е недействително на основание чл. 19 ал.1 от ЗН по отношение на завещаните недвижими имоти – седем поземлени имот в землището на с.*****. Твърденията са за това, че завещателката В.Д.Ш. е обща наследодателка на страните, която е починала в хода на делбено производство, по което предмет са били земеделските земи възстановени на наследниците на Д.К.Б. и находящи се в землището на с.*****. След смъртта на В.Ш. е представено саморъчно завещание, с което същата е завещала на ответницата М. Н. С. своите 10/80 ид.ч. от процесните земеделски земи. Според ищците саморъчното завещание не е писано и подписано от завещателката и не са спазени изискванията на чл.25 от ЗН относно формата на завещанието. Към момента на изготвяне на завещанието Ш. е била на 92 години, с влошено здраве, включително и влошено зрение и се счита, че е било

невъзможно същата на напише завещанието.

Отделно от това завещанието ищите считат, че е нищожно, тъй като към момента на откриване на наследството завещателката не е била собственик на завещаните имоти. С решение № 147/14.03.2017 г., постановено по гр.д.№ 543/2016 г., влязло в сила на 24.02.2020 г., съдът е отменил нот.акт № 81 т.4 д.№ 524/14.12.2015 г., по който ищецът Ц. А. е признат за собственик по наследство и давност на 37/80 ид.ч. от процесните земеделски земи, както и с това решение е прието, че В.Д.Ш. притежава 10/80 ид.ч. от тях.

Съгласно чл. 42 от ЗН завещателното разпореждане е нищожно, когато при съставянето на завещанието не са спазени разпоредбите на чл. 24, съответно чл. 25, ал. 1, а съгласно последната разпоредба, саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания.

Пред районния съд е представено заверено от нотариус Д.Л. копие на саморъчното завещание от 09.01.2019 г. на В.Д.Ш. с което завещава на ответницата М. Н. С. всичките си недвижими и движими имоти, които притежава към смъртта си, включително идеалните си части от процесните седем земеделски имота, находящи се в землището на с.*****, общ.Стралджа, обл.Ямбол, както и дворно място с постройки в с.*****. Саморъчното завещание отговаря на изискванията на чл.25 ал.1 от ЗН – съдържа означение на датата, когато е съставено, подписано е и подписът е поставен след завещателните разпореждания.

Посредством назначените пред първата инстанция две съдебно-графологични експертизи са установени и другите две предпоставки на чл.25 ал.2 от ЗН – саморъчното завещание да е изцяло написано ръкописно от самия завещател и да е подписано от него. Експертите, изготвили двете заключения са категорични, че почерка на изписаното саморъчно завещание от 9.01.2019 г. и подписа, положен от името на В.Д.Ш. са изпълнени и положени от В.Д.Ш.. При изслушване на експерта, изготвил първото заключение, ищите чрез пълномощника си са възразили относно категоричността на заключението, тъй като не са ползвани достатъчно документи-сравнителен материал, въпреки, че вещото лице е заявило, че изследваният е достатъчен.

По назначената повторна експертиза заключението на второто вещо лице е отново категорично за това, че текста и подписа на саморъчното завещание са изготвени от завещателката Ш.. Вещото лице е ползвало събрания до момента сравнителен материал и допълнителен такъв, запознал се е и с вече изготвената експертиза и изцяло споделя извода, до който самия е стигнал, че текста и подписа на саморъчното завещание са изписани от завещателката.

Липсват основания да не бъдат приети изводите, направени от вещите лица по двете експертизи, а възраженията на въззивниците по тези заключения са неоснователни. Вещите лица са работили с оригинала на процесното завещание, сред ползвания сравнителен материал са и документи подписани пред нотариус, поради което са неоснователни съмненията на въззивниците за това, че не е ясно дали изследваните подписи са положени от завещателката. Не отговаря на действителността и твърдението във въззивната жалба, че

двете заключения се различават, напротив двете вещи лица са стигнали без колебания и категорично до едни и същи изводи макар да са работили по различни методи, което не означава, че заключенията им са различни.

Въззивният съд изцяло споделя изводите на първоинстанционния за това, че е неоснователен искът за нищожност на саморъчното завещание поради неспазени изисквания за неговата форма съгласно чл.25 ал.1 от ЗН, което е изцяло опровергано от заключенията на двете вещи лица за това, че текстът и подписът от саморъчното завещание са изписани от завещателката Ш..

Правилно е решението на районния съд и в частта на отхвърления евентуален иск за недействителност на завещанието поради това, че завещателката не е била собственик на завещаните вещи преди откриване на наследството. На първо място законодателят е предвидил недействителност на завещание, когато завещателят не е бил собственик на завещаните вещи преди откриване на наследството с разпоредбата на чл.19 ал.1 от ЗН, но когато се касае за завет на определена вещ, а не универсално завещание, каквото е процесното. Разликата между универсално/общо завещание и завет е направена в разпоредбата на чл.16 от ЗН като според ал.1 завещателните разпореждания, които се отнасят до цялото или до дробна част от цялото имущество на завещателя, се наричат общи и придават качеството на наследник на лицето, в полза на което са направени, а според ал.2 завещателните разпореждания, които се отнасят до определено имущество са частни и придават качеството на заветник. От текста на процесното саморъчно завещание „завещавам всичките си недвижими и движими имоти, които притежавам по време на моята смърт, включително и идеалните ми части от следните имоти:...“, следва несъмнения извод, че завещателното разпореждане е универсално, а не завет. Поради това искът за недействителност на завещанието, тъй като завещателката не е притежавала недвижимите имоти при откриване на наследството, е неоснователен и правилно е отхвърлен от районния съд.

В тази връзка са ирелевантни възраженията във въззивната жалба за това, че към момента на смъртта на завещателката на ***** г., същата не е била собственик на завещаните имоти, тъй като решението, с което ѝ е признато правото на собственост е влязло в сила след този момент. Отделно от това този довод е неоснователен, тъй като завещателката е собственик на 10/80 ид.ч. от завещаните земеделски имоти по силата на наследяване от наследодателя Д.К.Б., а не по силата на съдебно решение. Както и въззивниците сочат решението е постановено в процес за отмяна на констативен нотариален акт за право на собственост, с който се е снабдил въззивника А. и е постановена отмяната му, а това, че със същото решение е постановено, че завещателката Ш. е собственик на 10/80 ид.ч. от имотите не създава от този момент правото на собственост за нея.

С оглед изложеното, въззивният съд след като споделя изцяло изводите, до които е достигнал районният съд, намира за неоснователна въззивната жалба, поради което атакуваното с нея решение следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото въззивниците следва да бъдат осъдени да заплатят на

въззиваемата направените в настоящото производство разноси в размер 750 лв.

На основание изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 627/29.11.2022 г., постановено по гр.д.№ 3644/2021 г. по описа на ЯРС.

ОСЪЖДА Ц. А. А., ЕГН ***** от с.***** и В. А. А., ЕГН ***** от с.***** на основание чл.78 ал.3 от ГПК да заплатят на М.Н.С., ЕГН ***** от с.**** направените в настоящото производство разноси в размер 750 лв.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____